

ÖRNEK 1 :

Aşağıdaki enerji kaynaklarının hangisiyle çalışan santraller, kullandığı enerji kaynağından uzak bir yere kurulamaz?

- A) Petrol B) Akarsu C) Kömür
D) Doğalgaz E) Uranyum
(ÖSS 2001)

Çözüm:

A, C, D, E seçeneğindeki enerji kaynakları başka yere taşınabilir. Bu yüzden bu enerjiyle çalışan santraller enerji kaynağının uzağına kurulabilir. Ancak akarsuların yeri değiştirilemez ve bu santraller akarsu üzerine kurulmak zorundadır.

Yanıt: B

ÖRNEK 2 :

Ekonomik etkinlikleri göz önüne alındığında, aşağıdaki kentlerin hangisinde görülen hava kirliliğinde endüstri kuruluşlarının payının en az olduğu söylenebilir?

- A) Erzurum B) Kırıkkale C) Denizli
D) İzmit E) Gaziantep
(ÖSS 1999)

Çözüm:

Erzurum’da endüstri kuruluşunun sayısı yok denecek kadar azdır. Diğer illerde sanayi kuruluşu sayısı fazladır.

Yanıt: A

ÖRNEK 3 :

Aşağıdaki illerin hangisinde yıl içinde turizme bağlı olarak nüfus miktarındaki değişimin diğerlerinden daha az olması beklenir?

- A) İstanbul B) Muğla C) Erzurum
D) Antalya E) Bursa
(ÖSS 2001)

Çözüm:

Erzurum’un turizm potansiyeli diğer illere göre çok azdır. Turizm gelirleri diğer illerle kıyaslanmayacak kadar azdır. Ayrıca diğer illerin denize kıyısı olduğundan yaz mevsiminde nüfuslarında belirgin artış olur.

Yanıt: C

ÖRNEK 4 :

Aşağıdakilerden hangisi çevre kirliliğinin göstergelerinden biri değildir?

- A) Toprakta tarım ilaçlarının birikmesi
B) Havadaki CO₂ oranının artması
C) Havadaki nem oranının artması
D) Sularda petrol atıklarının görülmesi
E) Yağışlardaki asit oranının artması
(ÖSS 2001)

Çözüm:

Havadaki nem oranının artması veya azalması sürekli yaşanan bir coğrafi olaydır ve çevre kirliliğinin göstergesi olamaz.

Yanıt: C

ÖRNEK 5 :

Türkiye’de, kurak geçen bir yıl içinde aşağıdakilerden hangisinde azalma olması beklenmez?

- A) Ekili-dikili alanların yüzölçümünde
- B) Tarımsal üretim miktarında
- C) Otlakların veriminde
- D) Akarsu debilerinde
- E) Taban suyu seviyelerinde

(ÖSS 2001)

Çözüm:

Kurak geçen bir yılda, buharlaşma şiddeti yağış miktarından fazladır.

Kurak geçen bir yılda; tarımsal üretim miktarında, otlakların veriminde, akarsu debilerinde (akım miktarı) ve taban suyu seviyesinde (yeraltı su seviyesinde) azalma beklenir.

Ekili-dikili alanların yüzölçümünde, herhangi bir yıl içinde kuraklığa bağlı olarak azalma olması beklenmez.

Çünkü kuraklık ekim yapıldıktan sonra ürünlerin yetişme döneminde oluşan bir durumdur.

Yanıt: A

ÖRNEK 6 :

Bir bölgede yaygın ve yoğun olarak makineli tarım yapılması, tarım alanlarının geniş ve engebeliliğin az olmasına bağlıdır.

Buna göre, aşağıdaki bölümlerin hangisinde makineli tarımın en yaygın olması beklenir?

- A) Antalya Bölümü
- B) Güney Marmara Bölümü
- C) Doğu Karadeniz Bölümü
- D) Yukarı Murat - Van Bölümü
- E) Yukarı Kızılırmak Bölümü

(ÖSS 2001)

Çözüm:

Güney Marmara Bölümünde Bursa ve Balıkesir ovaları oldukça geniş yer tutar, tarıma elverişli alanların oranı, seçeneklerde verilen diğer bölümlere kıyasla çok fazladır.

Yanıt: B

ÖRNEK 7 :

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye tarımında makinalaşmanın sağladığı yararlardan değildir?

- A) Tarım ürünlerindeki çeşitliliğin artması
- B) Daha geniş alanların işlenebilmesi
- C) Toprakların zamanında sürülebilmesi
- D) Alınan verimin yükselmesi
- E) Hasat işlerinin zamanında bitirilmesi

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Tarım ürünlerindeki çeşitlilik iklimle ilgilidir.

Yanıt: A

ÖRNEK 8 :

Eskiden sadece buğday ve arpa üretilen bir yörede son yıllarda pamuk, şekerpancarı, ayçiçeği gibi ürünler de üretilmeye başlanmıştır.

Buna göre, bu yörede ürün çeşitliliğinin artması aşağıdakilerin hangisinde oluşan değişimle açıklanabilir?

- A) Nüfus yoğunluğunda
- B) Ulaşım faaliyetlerinde
- C) Sulama imkanlarında
- D) Sanayi faaliyetlerinde
- E) Gübreleme yönteminde

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Buğday ve arpa sulama yapılmadan kuru tarım yöntemiyle yetiştirilebilir.

Ancak pamuk ve şekerpancarının yetiştirilebilmesi için sulama yapılması zorunludur. Bunların yetiştirilebilmesi de sulama olanaklarındaki artışı gösterir.

Yanıt: C

ÖRNEK 9 :

Aşağıdaki bölümlerin hangisi, diğerlerine oranla başka bölgelerden daha fazla tarım ürünü satın alır?

- A) Çatalca - Kocaeli
- B) Kıyı Ege
- C) Adana
- D) Doğu Karadeniz
- E) Ergene

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Çatalca - Kocaeli bölümü Türkiye'nin en fazla nüfusa sahip bölümüdür. İstanbul buradadır.

Bu yüzden tarımsal üretimi ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır.

Yanıt: A

ÖRNEK 10 :

Aşağıda Türkiye'de yetiştirilen bazı ürünler ve bunların en fazla yetiştirildiği bölgeler eşleştirilmiştir.

Bunlardan hangisi yanlıştır?

- A) Marmara - Ayçiçeği
- B) Karadeniz - Çay
- C) İç Anadolu - Buğday
- D) Akdeniz - Muz
- E) Doğu Anadolu - Tütün

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Tütünün en fazla yetiştirildiği bölge Doğu Anadolu değil Ege Bölgesi'dir.

Yanıt: E

ÖRNEK 11 :

Aşağıdakilerden hangisinin bir turizm merkezi olması, merkezin jeolojik yapısı ile ilgilidir?

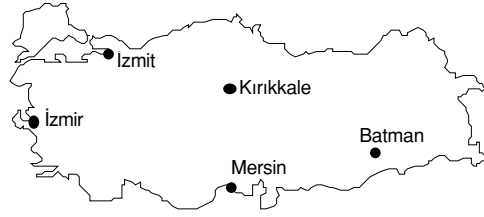
- A) Bodrum
- B) Kapadokya
- C) İzmir
- D) Ayvalık
- E) Efes

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Jeolojik yapı bir yerdeki kayaç türlerinin, yerşekillerinin yapısı demektir. Bodrum, İzmir, Ayvalık'ta kıyı turizmi gelişmiştir. Efes tarihi özellikleriyle tanınmıştır. Kapadokya'daki peribacaları bu yörede turizmin gelişmesini sağlamıştır.

Yanıt: B

ÖRNEK 12 :

Yukarıdaki haritada gösterilen beş merkezde, aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Pamuklu dokuma fabrikaları
- B) Fosfat yatakları
- C) Şeker fabrikaları
- D) Petrol arıtma tesisleri
- E) Termik santraller

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Türkiye'nin 5 tane rafinerisi (petrol arıtma tesisi) haritada gösterilen kentlerde kurulmuştur.

Yanıt: D

ÖRNEK 13 :**Türkiye’de**

- Açık deniz avcılığının yapılamayışı
- Sulardaki kirlenmenin önlenemeyişi
- Balıkların zamansız avlanması

gibi faktörlerin aşağıdakilerden hangisine neden olacağı söylenebilir?

- A) Su ürünlerine duyulan gereksinimin azalması
- B) Su ürünleri üretiminin yıldan yıla büyük artış göstermesine
- C) Su ürünleri ihracatının artmasına
- D) Deniz ürünleri üretiminin azalmasına
- E) Balıkların göç yolları üzerinde bulunan boğazlarda balıkçılığın önem kazanmasına

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Çevremizdeki denizler birer iç denizdir ve bunlardaki kirlenme her geçen yıl artmaktadır. Bu da deniz ürünleri üretiminin azalmasına yol açmaktadır.

Yanıt: D

ÖRNEK 14 :

Türkiye’de kümes hayvancılığı genellikle büyük şehirler çevresinde gelişmiştir.

Bu duruma aşağıdakilerden hangisinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Teknolojiden yararlanmanın kolay olması
- B) Üretim yapılan yerlerin denetiminin kolay olması
- C) Kolay yem temin edilmesi
- D) Şehirlerde yiyecek artıklarını kullanma olanağı olması
- E) Nüfusun, yumurta ve et tüketiminin fazla olması

(Kavram Dershanesi Sorusu)

Çözüm:

Yumurta ve et kısa sürede bozulabilecek besinlerdir. Büyük kentler kümes hayvancılığı için önemli ve büyük pazarlardır.

Yanıt: E

ÖRNEK 15 :

Aşağıdaki yörelerden hangisinin turizmde karstik oluşumlar önemli yer tutar?

- A) Marmaris B) Ürgüp - Göreme
C) Pamukkale D) Çeşme
E) Gordiyon

(Kavram Derşanesi Sorusu)

Çözüm:

Karstik şekiller suların kalker (kireci) eritmesiyle ya da erittiklerini biriktirmesiyle oluşan yerşekilleridir.

Pamukkale'deki travertenler burada turizmin gelişmesini sağlamıştır.

Yanıt: C

ÖRNEK 16 :

Türkiye'nin ihraç ettiği bazı tarım ürünleri bakımından İspanya, Yunanistan ve İtalya gibi ülkelerle rekabet halinde olması, bu ülkelerle hangi bakımdan benzer özelliklere sahip olduğuna kanıttır?

- A) Yerşekilleri B) Madenleri
C) İklimleri D) Komşu oldukları deniz
E) Avrupa ile ilişkileri

(Kavram Derşanesi Sorusu)

Çözüm:

Bir yerde yetiştirilen ürünlerle iklim arasında çok sıkı bağ vardır.

Türkiye'de yetişen ürünlerin bu ülkelerde de yetişmesi iklimlerinin benzer olduğunu kanıtlar.

Yanıt: C

ÖRNEK 17 :

Yukarıdaki haritada belirtilen illerin hepsinde aşağıdaki endüstri kuruluşlarından hangisi vardır?

- A) Dokuma B) Şeker C) Çimento
D) Sigara E) Maden

(Kavram Derşanesi Sorusu)

Çözüm:

Haritada gösterilen illerin tümünde de sigara fabrikası vardır.

Yanıt: D

ÖRNEK 18 :

- I. Cam
II. Çimento
III. Seramik
IV. Gübre
V. Dokuma

Yukarıdaki endüstri dallarından hangisinin hammaddesi tarıma dayalıdır?

- A) I B) II C) III
D) IV E) V

(Kavram Derşanesi Sorusu)

Çözüm:

Pamuk, keten gibi tarımsal ürünler dokuma sanayinin hammaddelerindendir.

Diğer sanayi kolları hammadde olarak herhangi bir tarımsal ürün kullanmaz.

Yanıt: E